

[Johan Poulsen.]

frem, at der indenfor det færøske samfund var tre områder, hvor investering var særlig påkrævet, nemlig 1) til fornyelse af fiskerflåden, 2) til boligbyggeri og 3) til offentlige lån til kommuner og lagting. Oprindeligt var det tanken, at realkreditinstituttet skulle omfatte tre sådanne afdelinger, men man blev ret hurtigt klar over, at det førstnævnte område, der var det mest betydningsfulde, stillede så store krav, at det ikke ville være muligt for instituttet at tilvejebringe midler til udlån herudover. Det bestemmes derfor også i § 1 i loven om oprettelse af et realkreditinstitut for Færøerne, at instituttets opgave, indtil andet ved lov bestemmes, er indskrænket til at yde lån mod pant i fiskerfartøjer hjemmehørende på Færøerne.

De færøske sparekasser, der hidtil i forbindelse med de lokale banker har skullet dække det færøske samfunds lånebehov, har ganske naturligt ikke på langt nær magtet denne opgave. En yderligere aflastning af disse udover oprettelsen af realkreditinstituttet er derfor ganske nødvendig. For at give ærede medlemmer af det høje ting en forestilling om, hvad en aflastning som den, der tilsigtes ved gennemførelse af det foreliggende forslag, kan betyde for de lokale pengeinstitutioner, kan jeg nævne, at Færø Amts Sparekasse, der er langt den største, pr. 11. december 1953 havde et samlet udlån til kommunerne deroppe på 12 mill. kr.

Kommunernes årlige lånebehov i de nærmeste 10 år til bygge- og anlægsvirksomhed er beregnet til ca. 1,3 mill. kr. Det er denne del af kommunernes lånebehov, man efter vedtagelsen af det foreliggende lovforslag har tænkt sig helt eller delvis overtaget af kommunekreditforeningen. Ved at frigøres for långivning til de her nævnte to områder: fornyelse af fiskerflåden og offentlige lån, regner man med, at de lokale pengeinstitutioner, særlig sparekasserne, skulle være i stand til at tilfredsstille lånebehovet for boligbyggeriet og landbruget, for sidstnævntes vedkommende bistået af Færøernes jordfond. Herved er der foretaget en påkrævet og antagelig betryggende udbygning af kreditvæsenet, der i ethvert moderne samfund er en afgjort forudsætning for tilfredsstillende sociale og i det

hele samfundsmæssigt set forsvarlige forhold.

Som det fremgår af den højtærede finansministers skriftlige fremsættelse har Kreditforeningen af Kommuner i Danmark indtil udbrudt af den anden verdenskrig i et vist omfang ydet lån til færøske kommuner. Denne lånevirksomhed blev afbrudt af krigen og har ikke været genoptaget siden. Det er på foranledning af det af det høje statsministerium nedsatte realkreditvalg, at forhandlingerne med kommunekreditforeningen om en genoptagelse af lånevirksomheden på Færøerne er kommet i gang, og resultatet af disse forhandlinger foreligger i lovforslaget.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget har kommunekreditforeningen på baggrund af indhøstede erfaringer og under hensyn til låntagernes solidariske ansvar i foreningen ikke ment at kunne påtage sig denne opgave på samme vilkår, som gælder for dens långivning til kommunerne i den øvrige del af riget. Foreningen har imidlertid erklæret sig villig til at genoptage lånevirksomheden på Færøerne, bl. a. på betingelse af, at staten i nærmere fastsat omfang yder garanti for lånene. Jeg skal ikke gentage disse betingelser, da det fremgår af selve lovforslaget såvel som af de til lovforslaget knyttede bemærkninger, hvilke disse er. Jeg skal indskrænke mig til at takke den høje regering, ikke mindst den højtærede finansminister, der har været formand i det udvalg, der har arbejdet med sagen, for den forståelse, der er udvist ikke mindst med hensyn til at tilvejebringe en aflastning af de færøske sparekasser, når talen er om offentlige lån, så meget mere som den foreslåede ordning rent principielt bryder med almindelig praksis og som følge deraf er mere vanskelig at få gennemført.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, har kommunekreditforeningen været ude for et vist rentetab på de lån, den forud for sidste verdenskrig har ydet færøske kommuner. Må jeg i denne forbindelse have lov til at minde om følgende. Ved Danmarks og Færøernes besættelse henholdsvis af tyskerne og englænderne blev den forretningsmæssige forbindelse mellem disse to dele af kongeriget totalt afbrudt. Det var ikke alene kommunekreditforeningen, men også andre institutioner, f. eks.